Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/2621

2026 5 26

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2026 m. kovo 10 d.

dėl pasiūlyto reglamento dėl skaitmeninio sektoriaus teisės aktų sistemos supaprastinimo (Skaitmeninio sektoriaus bendrasis rinkinys)

(CON/2026/9)

(C/2026/2621)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2025 m. gruodžio 9 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo Europos Parlamento prašymą pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo siekiant supaprastinti skaitmeninio sektoriaus teisės aktų sistemą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2016/679, (ES) 2018/1724, (ES) 2018/1725, (ES) 2023/2854 ir direktyvos 2002/58/EB, (ES) 2022/2555 ir (ES) 2022/2557 ir panaikinami reglamentai (ES) 2018/1807, (ES) 2019/1150, (ES) 2022/868 ir Direktyva (ES) 2019/1024 (Skaitmeninio sektoriaus bendrasis rinkinys) ([1]) (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytame reglamente yra nuostatų, priklausančių ECB kompetencijai, įskaitant, visų pirma, pinigų politikos įgyvendinimą pagal Sutarties 127 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką ir 282 straipsnio 1 dalį, sklandų mokėjimo sistemų veikimą pagal Sutarties 127 straipsnio 2 dalies ketvirtą įtrauką ir 282 straipsnio 1 dalį, rizikos ribojimu pagrįstą kredito įstaigų priežiūrą pagal Sutarties 127 straipsnio 6 dalį, ir su ECB uždaviniais, susijusiais su statistinės informacijos rinkimu pagal Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (toliau – ECBS statutas) 5 straipsnį. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendrosios pastabos

1.1. ECB pritaria pasiūlytam reglamentui, kadangi tai yra svarbi reforma, kuria siekiama supaprastinti ir optimizuoti skaitmeninių taisyklių sąvado taikymą Sąjungoje. Tiek, kiek pasiūlytu reglamentu veiksmingai siekiama jo tikslų skatinti politiką, kuria stiprinamas Sąjungos konkurencingumas, ir sumažinti žmonėms, įmonėms ir administracijoms tenkančią reglamentavimo naštą, juo bus pašalintos kliūtys teikti paslaugas ir remiama skaitmeninės ekonomikos plėtra Sąjungoje, kartu atsižvelgiant į poreikį išlaikyti aukščiausius standartus propaguojant Sąjungos vertybes, be kita ko, gerbiant pagrindines teises. Skaitmeninė ekonomika tampa vis svarbesnė ir gali turėti įtakos pinigų politikos vykdymui, nes ji daro poveikį aplinkai, kurioje veikia pinigų politika, nes keičia vartojimo ir gamybos modelius, verslo modelius ir santykines kainas nevienodai visoje euro zonoje ir valstybėse narėse. Šie pokyčiai daro didelį poveikį pinigų politikai svarbiems kintamiesiems ir jų įvertinimui, įskaitant užimtumą, našumą, potencialią gamybos apimtį ir infliaciją. Jie taip pat daro poveikį tam, kaip pinigų politikos sprendimai perduodami namų ūkiams ir įmonėms, o tai dar padidina netikrumą ir sudėtingumą, su kuriais susiduria politikos formuotojai.

1.2. Visų pirma ECB palankiai vertina pasiūlymus supaprastinti Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/2854 ([2]) (toliau – Duomenų aktas) nustatytą valdžios sektoriaus dalijimosi duomenimis su verslo subjektais ir verslo subjektų dalijimosi duomenimis su valdžios sektoriumi tvarką ir asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančias nuostatas. ECB aktyviai dalyvauja renkant, plėtojant, rengiant ir platinant duomenis, kuriuos jis naudoja savo kompetencijos sričiai priklausantiems uždaviniams ir veiklai vykdyti. Ši kompetencija apima statistinės informacijos rinkimą, kai tai būtina Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) uždaviniams vykdyti pagal ECBS statuto 5 straipsnį. ECB taip pat dalyvauja daugelyje bendradarbiavimo iniciatyvų, kuriomis remiamas dalijimasis duomenimis ir bendradarbiavimas su kitomis Sąjungos institucijomis, įstaigomis, organais ir

([1]) COM (2025) 837 final.

([2]) 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2854 dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva (ES) 2020/1828 (Duomenų aktas) (OL L, 2023/2854, 2023 12 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

agentūromis, taip pat su valstybių narių kompetentingomis institucijomis, trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis. Vykdydamas savo uždavinius, tam tikromis aplinkybėmis jis taip pat gali tvarkyti asmens duomenis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725 ([3]) (toliau – ESDAR). Dėl šių priežasčių ECB pritaria priemonėmis, kuriomis bus sukurta nuosekli ir darni reguliavimo sistema duomenų prieinamumui ir naudojimui remti.

1.3. ECB taip pat turi užtikrinti, kad kredito įstaigos, priskiriamos svarbioms pagal Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013 ([4]) 6 straipsnio 4 dalį, laikytųsi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/2554 ([5]) (toliau – SVA reglamentas), atsižvelgiant į tuo reglamentu jam suteiktus prudencinės priežiūros įgaliojimus ir uždavinius ([6]). Vykdydamas šias funkcijas, ECB gauna svarbių kredito įstaigų pranešimus jų nacionalinėms kompetentingoms institucijoms apie didelius su informacinėmis ir ryšių technologijomis susijusius incidentus (toliau – su IRT susiję incidentai) ir dideles kibernetines grėsmes. Be to, vienas iš pagrindinių ECBS uždavinių yra skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą pagal Sutarties 127 straipsnio 2 dalies ketvirtą įtrauką, kaip nurodyta ECBS statuto 3 straipsnio 1 dalyje. Šiomis aplinkybėmis ECB gauna pranešimus apie incidentus iš mokėjimo įstaigų ir elektroninių pinigų įstaigų, taip pat iš kredito įstaigų pagal SVA reglamentą. Atsižvelgdamas į šias pareigas ir uždavinius, ECB iš esmės palankiai vertina pastangas dar labiau supaprastinti ir suderinti pranešimų apie su IRT susijusius incidentus teikimo sistemą Sąjungoje ir įgyvendinti centralizuotą pranešimų apie didelius su IRT susijusius incidentus teikimo sistemą. Kadangi finansų sektorius pirmauja įgyvendinant suderintą, išsamią ir veiksmingą pranešimo apie incidentus sistemą, ECB remia priemones, kuriomis, remiantis finansų sektoriuje įgyta patirtimi, supaprastinamas pranešimo apie incidentus reikalavimų laikymasis.

1.4. Tačiau ECB susirūpinimą kelia tai, kokiu mastu pasiūlytu reglamentu būtų įgyvendintas supaprastinimo tikslas konkrečiais atvejais, kai jis nesumažina įmonėms ir valdžios institucijoms tenkančios reguliavimo reikalavimų laikymosi naštos. Todėl šioje nuomonėje ECB pateikia keletą konkrečių techninių pastabų ir pasiūlymų dėl pasiūlyto reglamento.

1.5. Dėl šių susirūpinimą keliančių dalykų ECB taip pat palankiai vertina tai, kad Komisija ne vėliau kaip 2028 m. rugsėjo 12 d. atliks pagrindinių Duomenų akto skyrių, o per penkerius metus nuo pasiūlyto reglamento įsigaliojimo – naujų skyrių vertinimą ([7]). Taip pat svarbu, kad SVA reglamente įtvirtinta nuostata dėl peržiūros ([8]) liktų nepakeista ir Komisija būtų įpareigota atlikti peržiūrą ir pateikti ataskaitą dėl daugelio SVA reglamento aspektų veikimo. Šiuo peržiūros procesu turėtų būti užtikrinta, kad atitinkami reglamentai ir toliau veiksmingai veiktų, kad būtų pasiekti jų tikslai, taip remiant skaitmeninės ekonomikos plėtrą Sąjungoje.

2. **Skaitmeninės taisyklės**

2.1. ECB visiškai pritaria pasiūlytam reglamentui kaip pirmam žingsniui siekiant supaprastinti skaitmeninio sektoriaus taisyklių sąvadą ir optimizuoti jo taikymą. Ilgainiui duomenų, dirbtinio intelekto, interneto platformų, duomenų apsaugos ir kibernetinio saugumo srityse parengtos skaitmeninės taisyklės tapo sudėtingos ir dabar jose yra fragmentiškų ir iš dalies sutampančių nuostatų, dėl kurių tiek valdžios institucijoms, tiek įmonėms kyla neaiškumų.

([3]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([4]) 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([5]) 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2554 dėl skaitmeninės veiklos atsparumo finansų sektoriuje, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 1060/2009, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 909/2014 ir (ES) 2016/1011 (OL L 333, 2022 12 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj).

([6]) SVA reglamento 46 straipsnio a punktas.

([7]) Pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 26 dalis, kuria iš dalies keičiamas Duomenų akto 49 straipsnis. Taip pat žr. 2022 m. rugsėjo 5 d. Europos Centrinio Banko nuomonės dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir jų naudojimo taisyklių (Duomenų aktas) (CON/2022/30) (OL C 402, 2022 10 19, p. 5) 1.2 dalį.

([8]) SVA reglamento 58 straipsnis.

2.2. Duomenų akte įtvirtinus Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2022/868 nustatytas taisykles ([9]) dėl valstybių narių viešojo sektoriaus institucijų turimų apsaugotųjų duomenų pakartotinio naudojimo su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/1024 ([10]) nustatytomis taisyklėmis dėl valstybių narių viešojo sektoriaus institucijų arba valstybinių įmonių turimų dokumentų pakartotinio naudojimo, sukuriama nuoseklesnė struktūra ir nuoseklesnės pagrindinių terminų apibrėžtys, todėl lengviau taikyti dalijimosi duomenimis taisykles. Tai patvirtina pasenusių taisyklių, visų pirma nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1807, panaikinimas ([11]).

2.3. Nacionaliniai centriniai bankai (NCB) paprastai yra valstybių narių viešojo sektoriaus įstaigos ir todėl jiems taikomos taisyklės, kuriomis siekiama palengvinti pakartotinį duomenų naudojimą, ir tai suteikia jiems pageidaujamo aiškumo. ECB ir NCB taip pat bus naudinga aiškesnė tvarka, susijusi su duomenų prieinamumu, visų pirma atvirųjų duomenų, kurie klasifikuojami kaip didelės vertės duomenų rinkiniai, šaltiniais ([12]). Šiuos duomenų rinkinius ECB plačiai naudoja vykdydamas savo uždavinį pagal ECBS statuto 5 straipsnio 1 dalį rinkti statistinę informaciją, būtiną ECBS uždaviniams vykdyti.

2.4. Pavyzdžiui, informacija apie bendroves ir bendrovių nuosavybę naudojama Institucijų ir susijusių įmonių registrui (RIAD) tvarkyti – tai bendras bazinių duomenų apie teisines ir kitas statistines institucijas rinkinys, kurį renkant palaikomi veiklos procesai visoje Eurosistemoje ir ECBS bei Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) uždavinių vykdymas ([13]). Kai ECB gali remtis atviraisiais duomenimis, t. y. atviraisiais duomenimis, kuriuos bet kas gali laisvai naudoti, pakartotinai naudoti ir jais dalytis bet kuriuo tikslu ([14]), jis gali sumažinti atskaitingiesiems agentams tenkančią tokių duomenų teikimo naštą ir be apribojimų dalytis šia informacija ECBS viduje ir su kitomis valdžios institucijomis, su kuriomis jis bendradarbiauja. ECB palankiai vertina tai, kad valdžios sektoriaus duomenų ir dokumentų prieinamumo įmonėms tvarka ([15]) nedaro poveikio Sąjungos teisiniam režimui, pagal kurį prieiga prie neskelbtinų duomenų ir dokumentų nesuteikiama dėl statistinių duomenų konfidencialumo ir profesinės paslapties.

2.5. Pasiūlytame reglamente įtvirtinamas svarbus dalinis pakeitimas ([16]), susijęs su duomenų turėtojų pareiga teikti duomenis ECB (taip pat kitoms viešojo sektoriaus institucijoms, Komisijai ir Sąjungos įstaigoms), kai yra išimtinis poreikis naudoti tuos duomenis ([17]). Pagal šią nuostatą ECB gali prašyti duomenų turėtojų pateikti duomenis, kai tai būtina reaguojant į ekstremaliąją situaciją arba kai įrodomas išimtinis poreikis. Kadangi duomenų turėtojai apibrėžiami plačiai ([18]), pagal šią nuostatą ECB šiais išimtiniais atvejais gali rinkti duomenis iš platesnio asmenų

([9]) 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo aktas) (OL L 152, 2022 6 3, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([10]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([11]) 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2018/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 303, 2018 11 28, p. 59, http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj).

([12]) Pagal Atvirųjų duomenų direktyvos 13 straipsnio 1 dalį didelės vertės duomenų rinkinių teminės kategorijos yra geoerdviniai, Žemės stebėjimo ir aplinkos, meteorologijos, statistikos, bendrovių bei bendrovių nuosavybės ir judumo duomenys. Pagal 13 straipsnio 2 dalį Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas I priedas, įtraukiant naujas didelės vertės duomenų rinkinių temines kategorijas, kad būtų atsižvelgta į technologinius ir rinkos pokyčius.

([13]) 2018 m. birželio 1 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2018/876 dėl Institucijų ir susijusių įmonių duomenų registro (ECB/2018/16) (OL L 154, 2018 6 18, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2018/876/oj).

([14]) Žr. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj) 16 konstatuojamąją dalį.

([15]) Pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 18 dalis, kuria į Duomenų aktą įtraukiamas naujas VIIc skyrius.

([16]) Pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 7 dalis, kuria į Duomenų aktą įtraukiamas naujas 15a straipsnis.

([17]) Duomenų akto 14 ir 15 straipsniai.

([18]) Duomenų akto 2 straipsnio 13 punkte duomenų turėtojas apibrėžiamas kaip „fizinis arba juridinis asmuo, kuris pagal šį reglamentą, taikytinus Sąjungos teisės aktus arba nacionalinės teisės aktus, kuriais įgyvendinama Sąjungos teisė, turi teisę arba pareigą naudoti arba teikti galimybę gauti duomenis, įskaitant, kai dėl to susitarta sutartyje, gaminio duomenis ar susijusios paslaugos duomenis, kuriuos jis išrinko arba sugeneravo teikdamas susijusią paslaugą“.

rato, nei tai būtų leidžiama, kai ECB renka statistinę informaciją remdamasis savo turimais įgaliojimais. ECB gali rinkti statistinę informaciją tik iš Tarybos reglamente (EB) Nr. 2533/98 ([19]) apibrėžtos atskaitingosios visumos narių, kurie visų pirma priklauso „finansų bendrovių“ sektoriui, kaip apibrėžta Europos sąskaitų sistemoje ([20]), arba yra juridiniai ir fiziniai asmenys, turintys tam tikrų finansinių pozicijų arba vykdantys finansinius sandorius.

2.6. ECB jau anksčiau yra išreiškęs nuomonę, kad labai naudinga leisti valdžios institucijoms gauti prieigą prie privačių duomenų turėtojų duomenų ir juos naudoti nustatytais viešojo intereso tikslais ([21]). Vykdydamas savo pinigų politikos uždavinį, ECB plačiai naudojasi ne tik ECB, padedant NCB ir Europos statistikos sistemai (ESS), parengta oficialia statistika, bet ir neoficialiais bei netradiciniais duomenų šaltiniais. Netradiciniai duomenys gali būti gaunami, pavyzdžiui, iš dažnai teikiamos informacijos apie kainas, gyventojų judumo rodiklių ar kitų duomenų šaltinių, kuriuos nebūtinai turi finansų bendrovės. ECB turi įgaliojimus prašyti šių duomenų iš privačių duomenų turėtojų tik tais atvejais, kai yra išimtinis poreikis.

2.7. Pagrindinis pakeitimas, kuris būtų padarytas pasiūlytu reglamentu, – apriboti atvejus, kai šiais įgaliojimais galima pasinaudoti ekstremaliųjų situacijų atveju, neįtraukiant kitų atvejų, kai gali būti išimtinis poreikis naudoti duomenis. ECB turėtų įrodyti išimtinį poreikį naudoti tam tikrus duomenis, kad galėtų vykdyti savo teisės aktais nustatytas pareigas viešojo intereso labui reaguodamas į ekstremaliąją situaciją, ją sušvelnindamas arba remdamas atsigavimą po jos.

2.8. ECB pritaria šių pakeitimų tikslams, manydamas, kad tikslinga supaprastinti įmonių dalijimosi informacija su valdžios institucijomis sistemą pagal Duomenų aktą ir paaiškinti bet kokius neaiškumus, kurių galėjo atsirasti nustatant pareigas įmonėms. Jis taip pat pritaria nuomonei, kad labai svarbu išsaugoti oficialios statistikos vaidmenį pagal Duomenų aktą, nes atnaujinta Sąjungos Europos statistikos sistema pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 223/2009 ([22]) neapima ekstremaliųjų situacijų ([23]).

2.9. Tačiau, kitaip nei ESS nariai, kurie tam tikromis sąlygomis gali rinkti duomenis iš privačių duomenų turėtojų, kad galėtų vykdyti savo statistikos uždavinius ([24]), ECB neturi jokių įgaliojimų rinkti statistinę informaciją iš privačių duomenų turėtojų, kurie nėra atskaitingieji agentai, išskyrus atvejus, kai tam yra išimtinis poreikis. Kad gautų tokius duomenis, ECB gali pasikliauti tik tais mechanizmais, kurie leidžia ESS dalytis duomenimis su ECBS. Jeigu atitinkamos nuostatos taikymo sritis susiaurinama taip, kad apimtų tik ekstremaliąją situaciją, labai svarbu užtikrinti, kad ji galėtų būti taikoma sklandžiai ir nedviprasmiškai skubos atvejais, kai ECB reikia papildomų duomenų šaltinių, kad galėtų vykdyti savo statistinių duomenų rinkimo uždavinį arba kitus centrinės bankininkystės ar prudencinės priežiūros uždavinius. Todėl ECB rekomenduoja dar labiau supaprastinti sąlygas, kurias valdžios institucijos turi įvykdyti prašydamos duomenų, nes tai taip pat padėtų sumažinti sudėtingas problemas, su kuriomis susiduria duomenų turėtojai, tikrindami, ar šios sąlygos įvykdytos.

2.10. Be to, ECB mano, kad reikėtų imtis tolesnių veiksmų siekiant patikslinti ekstremaliosios situacijos apibrėžtį. Vienas iš apibrėžties elementų yra tai, kad ekstremalioji situacija turi būti „nustatoma arba oficialiai paskelbiama pagal atitinkamas procedūras vadovaujantis Sąjungos arba nacionaline teise“ ([25]). Tačiau kadangi pirminėje ir antrinėje teisėje yra įtvirtinti nevienalyčiai teisiniai pagrindai, kuriais remiantis galima nustatyti arba paskelbti ekstremaliąją situaciją, turėtų būti aiškiau patikslinta, kad, tais atvejais, kai tokia situacija nustatoma arba paskelbiama, pagal

([19]) 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2533/98 dėl Europos Centrinio Banko renkamos statistinės informacijos (OL L 318, 1998 11 27, p. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1998/2533/oj) 2 straipsnis.

([20]) Žr. Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemą (2010 m. ESS), kurią galima rasti Eurostato interneto svetainėje www.ec.europa.eu/eurostat.

([21]) Nuomonės CON/2022/30 2.3.1 dalis.

([22]) 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

([23]) Pasiūlyto reglamento 15 konstatuojamoji dalis.

([24]) Reglamento (EB) Nr. 223/2009 17b straipsnis.

([25]) Reglamento (ES) 2023/2854 2 straipsnio 29 dalis.

„ekstremaliosios situacijos“ apibrėžtį nereikalinga atitiktis jokiems papildomiems kriterijams, atsižvelgiant į skubų poreikį reaguoti į ekstremaliąją situaciją. Pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/2747 ([26]) Tarybai leidžiama aktyvuoti vidaus rinkos budrumo režimą, kai kyla krizės, kuri per ateinančius šešis mėnesius gali tapti vidaus rinkos ekstremaliąja situacija, grėsmė. Turėtų būti aiškiau patikslinta, kad tais atvejais, kai valdžios institucijos užduotys apima ekstremaliosios situacijos sušvelninimą, ekstremaliosios situacijos grėsmė turėtų pateisinti išimtinį poreikį prašyti duomenų. Be to, Tarybos sprendime 2014/415/ES ([27]), kuriuo nustatomas integruotas politinio atsako į krizes mechanizmas solidarumo sąlygai įgyvendinti (Sutarties 222 straipsnis), aplinkybės, kuriomis sprendimas taikomas, neapsiriboja vien tik „ribotos trukmės“ išskirtine padėtimi ([28]). Todėl turėtų būti aiškiau patikslinta, kad ekstremaliosios situacijos apibrėžtis visiškai atitinka situacijas (ir nėra labiau ribotos apimties nei tos situacijos), kai pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę yra taikomos ekstremaliosios situacijos priemonės.

2.11. Kalbant apie kompensacijos tvarką ([29]), ECB palankiai vertina reikalavimą suteikti galimybę nemokamai gauti duomenis reaguojant į ekstremaliąją situaciją, išskyrus atvejus, kai duomenų turėtojas yra labai maža įmonė arba mažoji įmonė. Tačiau, jo nuomone, svarbu užtikrinti, kad tais atvejais, kai valdžios institucijoms suteikiama prieiga prie privačiai laikomų duomenų, jos neturėtų patirti nepagrįstų išlaidų. Kadangi kiekvienas prašymas pateikti duomenis atitinka viešąjį interesą, duomenys turėtų būti teikiami už savikainą ir nenustatant „pagrįstos maržos“ ([30]).

3. **Duomenų apsauga**

3.1. ECB palankiai vertina pasiūlyto reglamento pakeitimus, kuriais siekiama supaprastinti duomenų apsaugos teisės aktus. ECB kompetencijos srityse yra keletas klausimų, kuriuos verta toliau svarstyti, kad būtų pasiektas supaprastinimo tikslas, susijęs tiek su administracinės naštos mažinimu, tiek su veiksmingo, savalaikio ir saugaus pranešimo apie incidentus užtikrinimu.

3.2. ECB, bendradarbiaudamas su NCB, atlieka įvairias asmens duomenų tvarkymo operacijas. Be to, ECB bendradarbiauja su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis (NKI) vykdydamas asmens duomenų tvarkymo veiklą bankų priežiūros srityje. ECB, kaip Sąjungos institucija, tvarko asmens duomenis pagal ESDAR, o NCB ir NKI tvarko asmens duomenis pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 ([31]) (toliau – BDAR).

3.3. Tais atvejais, kai ECB ir NCB ir (arba) NKI kartu nustato asmens duomenų tvarkymo tikslus ir priemones, tokį tvarkymą jie atlieka kaip bendri duomenų valdytojai ([32]). Ir atvirkščiai, kai vienas subjektas nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones, o kiti jo vardu tvarko asmens duomenis, jų ryšys yra kaip duomenų valdytojo su duomenų tvarkytoju ([33]). Abiem atvejais ECB tvarko asmens duomenis pagal ESDAR, o NCB ir NKI tvarko asmens duomenis pagal BDAR. Todėl ta pati duomenų tvarkymo operacija tuo pačiu metu reglamentuojama dviem atskiromis, tačiau viena kitą papildančiomis Sąjungos teisinėmis priemonėmis.

([26]) 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98 (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

([27]) 2014 m. birželio 24 d. Tarybos sprendimas 2014/415/ES dėl tvarkos, kuria Sąjunga įgyvendina solidarumo sąlygą (OL L 192, 2014 7 1, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

([28]) Reglamento (ES) 2023/2854 2 straipsnio 29 dalis.

([29]) Pasiūlyto reglamento 1 straipsnio 12 punktas, kuriuo iš pakeičiamas Duomenų akto 20 straipsnis.

([30]) Žr. Nuomonės CON/2022/30 2.3.3 dalį.

([31]) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([32]) Kaip tai suprantama pagal BDAR 26 straipsnį ir ESDAR 28 straipsnį.

([33]) Kaip tai suprantama pagal BDAR 28 straipsnį ir ESDAR 29 straipsnį.

3.4. Vienas iš tokių pavyzdžių – kai ECB ir TARGET momentinių mokėjimų atsiskaitymų (TIPS) sistemoje dalyvaujantys NCB tvarko asmens duomenis TIPS sistemoje. Šiuo atveju sudaromas bendro duomenų valdymo susitarimas. Panašiai, tvarkant asmens duomenis būsimo skaitmeninio euro kontekste gali reikėti sudaryti ECB ir euro zonos NCB duomenų apsaugos sutartį arba susitarimą.

3.5. Kai ECBS ir BPM uždaviniai vykdomi bendradarbiaujant su NCB ir NKI, ECB ypač svarbu, kad asmens duomenų tvarkymą reglamentuojantys teisės aktai būtų kuo labiau suderinti ir tarpusavyje neprieštaringi. Todėl ECB palankiai vertina tai, kad pasiūlyti BDAR ir ESDAR daliniai pakeitimai įgyvendinami lygiagrečiai, taip prisidedant prie nuoseklios ir darnios teisinės sistemos kūrimo. Taip užtikrinama, kad dėl teisės aktų skirtingų įsigaliojimo ir taikymo terminų neatsirastų teisinio netikrumo.

3.6. Todėl ECB bendradarbiavimo su NCB ir NKI tvarkant asmens duomenis, kai tai būtina ECBS ir BPM uždaviniams vykdyti, kontekste ECB siūlo apsvarstyti šiuos aspektus.

3.7. Kalbant apie vienos bendros prieigos mechanizmą, ECB rekomenduoja suteikti įgaliojimus bendriems duomenų valdytojams visų bendrų duomenų valdytojų vardu pranešti apie asmens duomenų saugumo pažeidimus ([34]). Tai įmanoma, nes pasiūlytu reglamentu nustatoma suderinta viena bendra prieiga, per kurią subjektai vienu metu galės vykdyti savo pareigas teikti pranešimus apie incidentus pagal kelis Sąjungos teisės aktus. Pradėjus taikyti vienkartinio duomenų teikimo ir daugkartinio dalijimosi jais principą, viena bendra prieiga bus siekiama sumažinti subjektams tenkančią administracinę naštą, kartu užtikrinant veiksmingą, savalaikį ir saugų pranešimą apie incidentus. Tuo tikslu numatoma, kad viena bendra prieiga bus bendras pranešimų teikimo pagal kelias teisines priemones kanalas ([35]). Kaip ECB jau yra pareiškęs anksčiau, jis tvirtai remia valdžios institucijų keitimąsi informacija, kad būtų sudarytos sąlygos tarpsektoriniam mokymuisi, prisidedama prie kibernetinių išpuolių prevencijos ir veiksmingo valdymo ir skatinamas nuoseklus su IRT susijusios rizikos vertinimas visoje Sąjungoje ([36]). Atsižvelgdamas į tai, ECB pritaria vienos bendros prieigos įvedimui pranešant apie asmens duomenų saugumo pažeidimus.

3.8. Taikant vienos bendros prieigos mechanizmą bendrai duomenų tvarkymo veiklai, kurią ECB vykdo bendradarbiaudamas su NCB (ir NKI), pagal pasiūlytą reglamentą NCB būtų naudinga naudotis viena bendra prieiga pranešimams apie incidentus priimti. Priešingai, ECB, kaip Sąjungos institucija, pagal pasiūlytą reglamentą ir toliau naudotųsi ESDAR nustatytu pranešimų teikimo kanalu, kuriuo jis praneša apie incidentus Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnui (EDAPP) ([37]).

3.9. ECB pakartoja, kad reikia racionalizuoti, paspartinti ir kuo labiau padidinti keitimąsi informacija apie incidentus ir užtikrinti BDAR ir ESDAR suderinamumą. Todėl būtų tikslinga įtraukti ESDAR į Sąjungos teisės aktus, pagal kuriuos viena bendra prieiga turi būti naudojama pranešimams apie asmens duomenų saugumo pažeidimus teikti.

([34]) Kaip to reikalauja ESDAR 34 straipsnis.

([35]) Tai apima BDAR ir 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) (OL L 333, 2022 12 27, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj); 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (OL L 257, 2014 8 28, p. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj) (eIDAS reglamentas) ir 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2022/2557 dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2008/114/EB (OL L 333, 2022 12 27, p. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

([36]) Žr. 2022 m. balandžio 11 d. Europos Centrinio Banko nuomonės CON/2022/14 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (CON/2022/14) (OL C 233, 2022 6 16, p. 22) 3.3.1 dalį.

([37]) Kaip to reikalauja ESDAR 34 straipsnis.

3.10. Dėl vieno pranešimo apie duomenų saugumo pažeidimus bendro duomenų valdymo atvejais ECB laikosi nuomonės, kad bendri duomenų valdytojai turėtų galėti laisvai nustatyti, ar jie naudojasi ta galimybe ir kokiomis sąlygomis. EDAPP neseniai patvirtino, kad siekiant nustatyti, ar ECB privalo pranešti EDAPP apie asmens duomenų saugumo pažeidimą, nėra svarbu, ar ECB, kaip bendras duomenų valdytojas, yra atsakingas už šio pažeidimo atsiradimą. Vien to, kad ECB yra bendras duomenų valdytojas, atsakingas už tą duomenų tvarkymo operaciją, kurios kontekste buvo padarytas asmens duomenų saugumo pažeidimas, pakanka, kad jam atsirastų pareiga pranešti EDAPP, kai tenkinamos atitinkamos ESDAR nustatytos sąlygos ([38]).

3.11. Svarbu pažymėti, kad daugeliu atvejų, kai ECB ir visi Eurosistemos NCB yra sudarę bendro duomenų valdymo susitarimą, dėl vieno asmens duomenų saugumo pažeidimo gali būti pateikta iki 22 pranešimų, kurių turinys greičiausiai būtų panašus arba identiškas. Tokia sistema prieštarautų tikslui supaprastinti valdžios institucijoms tenkančią administracinę naštą. Todėl būtų tikslinga nustatyti, kad bendri duomenų valdytojai gali pranešti kompetentingoms priežiūros institucijoms apie asmens duomenų saugumo pažeidimus per vieną bendrą prieigą tik vieną kartą. Atsižvelgiant į supaprastinimo tikslus, tokia pranešimų teikimo sistema nebūtų taikoma, kai nėra tikėtina, kad dėl atitinkamo asmens duomenų saugumo pažeidimo kils pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms ([39]).

3.12. Dėl šių priežasčių ECB rekomenduoja leisti bendriems duomenų valdytojams nuspręsti, ar jie nori pasinaudoti galimybe visų bendrų duomenų valdytojų vardu pateikti vieną pranešimą pagal konkretų bendro duomenų valdymo susitarimą ir kokiomis sąlygomis. Toks pranešimas būtų pateiktas vieną kartą per vieną bendrą prieigą ir taip jis būtų skirtas visoms atitinkamoms priežiūros institucijoms, nedarant poveikio vaidmeniui, kurį pareigos pranešti atlieka užtikrinant visišką skaidrumą ir išsamų keitimąsi informacija.

4. **Pranešimas apie incidentus**

4.1. Kaip pažymėta 1.3 dalyje, ECB palankiai vertina iniciatyvą supaprastinti ir suderinti pranešimo apie su IRT susijusius incidentus procedūras ir įgyvendinti centralizuotą pranešimo apie didelius su IRT susijusius incidentus sistemą. Tačiau tai kiekvienu atveju turėtų sumažinti prižiūrimoms kredito įstaigoms, taip pat mokėjimo įstaigoms, elektroninių pinigų įstaigoms ir valdžios institucijoms tenkančią administracinę naštą. Šiuo atžvilgiu svarbu pripažinti, kad, įgyvendinant SVA reglamentą finansų sektoriuje, ataskaitų teikimo procedūros jau buvo tam tikru mastu supaprastintos. SVA reglamentas veiksmingai pakeitė įvairius finansų sektoriaus subjektams taikomus pranešimo apie su IRT susijusius incidentus reikalavimus ([40]), taip gerokai sumažinant jiems tenkančią informacijos teikimo naštą ir įgyvendinant veiksmingus ir efektyvius įvairių kompetentingų institucijų veiklos koordinavimo mechanizmus ([41]). SVA reglamentas šį tikslą pasiekė apibrėždama bendras taksonomijas, šablonus ir ataskaitų teikimo procedūras, taip pat nustatydamas vieną bendrą prieigos prie šių ataskaitų tašką.

4.2. Nors ECB remia šias supaprastinimo pastangas, jis taip pat turi abejonių dėl pasiūlytame reglamente numatytų pranešimo apie su IRT susijusius incidentus priemonių aspektų dėl trijų pagrindinių priežasčių.

4.3. Pirma, pasiūlymas dėl vienos bendros prieigos nėra veiksmingas mažinant finansų sektoriaus subjektams ir kitoms įmonėms, kuriems taikomi pranešimo apie incidentus reikalavimai, tenkančią ataskaitų teikimo naštą. Nors viena bendra prieiga užtikrina, kad būtų vienas bendras pranešimų apie incidentus portalas, tai nekeičia fakto, kad vis dar esama skirtingų taksonomijų, šablonų ir pranešimo procedūrų, taikomų kiekvienam pranešimui apie incidentus pagal skirtingas reguliavimo sistemas, išskyrus SVA reglamentą. Kad praneštų apie incidentą, finansų sektoriaus subjektas turi parengti skirtingus pranešimus pagal skirtingus teisės aktus (pvz., pagal BDAR ir SVAA). Vien tai, kad šiuos pranešimus leidžiama pateikti vienam gavėjui, labai nesumažina administracinės naštos. Dėl šios priežasties

([38]) EDAPP priežiūros nuomonė 18/2025 dėl Europos Centrinio Banko ir nacionalinių kompetentingų institucijų bendro duomenų valdymo susitarimo projekto bendro priežiūros mechanizmo kontekste (byla 2024–1002), paskelbta EDAPP interneto svetainėje www.edps.europa.eu.

([39]) ESDAR 34 straipsnis.

([40]) Šiuo klausimu žr. SVA reglamento 16, 18, 19 ir 23 konstatuojamąsias dalis.

([41]) Tai leido spręsti klausimą dėl lygiagrečiai teikiamų dokumentų pagal SVA reglamentą, 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj), ir atitinkamas EBI gaires, kaip nurodyta 2021 m. birželio 4 d. Europos Centrinio Banko nuomonės CON/2021/20 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl skaitmeninės veiklos atsparumo finansų sektoriuje (OL C 343, 2021 8 26, p. 1) 4.2.2 dalyje.

būtų tikslinga tinkamai atsižvelgti į techninius reguliavimo standartus, priimtus pagal SVA reglamentą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingesniems ir paprastesniems ataskaitų teikimo procesams ([42]). ECB taip pat palankiai vertintų tolesnį suderinimą ir, kai tinkama, taksonomijų, šablonų ir pranešimo apie incidentus procedūrų sujungimą pagal įvairias sistemas, kad būtų užtikrintas tikras supaprastinimas.

4.4. Antra, SVA pranešimu apie incidentą pradedami laiko atžvilgiu itin svarbūs procesai, kurie gali apimti krizių valdymo procedūrų aktyvavimą. Įtraukus naują subjektą ir sistemą į šių pranešimų apie incidentus priėmimą, kyla papildoma rizika, susijusi su reikiamos informacijos prieinamumu ir savalaikiu pranešimu. Dėl tos priežasties veiksmingiausia ir atspariausia galimybė yra tuos pranešimus siųsti tiesiogiai kompetentingai institucijai, kaip numatyta pagal SVA reglamentą ([43]), kad būtų išvengta bet kokio nepagrįsto delsimo priežiūros institucijoms reaguojant į galimai kritinę padėtį.

4.5. Trečia, reikėtų atsižvelgti į pastangas ir išlaidas, kurias finansų sektorius jau įsipareigojo skirti įgyvendindamas SVA reglamentą, kuris taikomas tik nuo 2025 m. sausio 17 d. Prižiūrimos kredito įstaigos ir kompetentingos institucijos investavo daug išteklių į naujos sistemos įgyvendinimą. Šiuo požiūriu būtų naudinga atidėti pranešimų apie su IRT susijusius incidentus per vieną bendrą prieigą įvedimą. Tai suteiktų daugiau laiko nustatyti galimus patobulinimus ir būdus, kaip dar labiau supaprastinti administracinę naštą tiek BPM, tiek prižiūrimoms kredito įstaigoms.

4.6. Dėl šių priežasčių ECB siūlo į pasiūlytą reglamentą neįtraukti SVA reglamento. Būtų tikslinga atskirai įgyti patirties, susijusios su nauja viena bendra prieiga (apimančia kitus reglamentus, įskaitant ESDAR) ir naujai įgyvendinta SVA ataskaitų teikimo tvarka, ir vėliau peržiūrėti, kaip geriausia jas integruoti.

Tais atvejais, kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami atskirame techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas interneto svetainėje „EUR-Lex“.

Priimta Frankfurte prie Maino 2026 m. kovo 10 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE

([42]) Kaip numatyta pasiūlyto reglamento 54 konstatuojamojoje dalyje.
([43]) SVA reglamento 19 straipsnis.